

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії

Н.М. Літвін

2018 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування

для вступу на навчання за спеціальністю «Економіка»

для здобуття ступеня бакалавра

на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого

спеціаліста зі споріднених спеціальностей

Автор: Лелюк О.О., канд. екон. наук

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

економіки та менеджменту підприємства

(протокол №8 від « 5» березня 2018 р.)

В.о. завідувача кафедри

Лелюк О.О.

Київ, 2018

ВСТУП

Прийом вступників на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня *молодшого спеціаліста зі споріднених спеціальностей* для здобуття ступеня **бакалавра** на спеціальність «Економіка» (на 3 курс) проводиться за результатами фахового вступного випробування з дисципліни циклу професійної підготовки «Економіка підприємства».

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Підприємство в сучасній системі господарювання

Роль підприємства в національній економічній системі. Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної ланки виробничої сфери. Основні критерії, що визначають суб'єкта господарювання як підприємство. Цілі й напрями діяльності підприємства. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підприємств. Створення підприємства, його статут і колективний договір. Види підприємств. Організаційно-правові форми підприємств. Приватне підприємство. Види господарських товариств та кооперативів. Об'єднання підприємств. Види об'єднань підприємств: асоціації, корпорації, консорціуми, концерни, холдинги, фінансові групи. Поняття середовища господарювання підприємств. Характеристика факторів зовнішнього середовища. Фактори внутрішнього середовища функціонування підприємства.

Тема 2. Трудові ресурси

Поняття трудових ресурсів і персоналу підприємства. Класифікація і структура персоналу виробничого підприємства. Характеристика категорій персоналу (керівників, спеціалістів, службовців, робітників). Показники наявності та руху персоналу. Методи визначення планової чисельності робітників.

Продуктивність праці як показник ефективності організації праці персоналу. Поняття виробітку, методи його визначення. Поняття і види

трудомісткості. Чинники зростання продуктивності праці. Мотивація трудової діяльності працівників підприємства. Класифікація методів мотивації (економічні прямі, економічні непрямі та негрошові).

Поняття оплати праці. Основна і додаткова оплата праці. Функції заробітної плати як економічної категорії: відтворювальна, стимулююча, регулююча, соціальна. Організація оплати праці на підприємстві. Тарифна система оплати праці. Погодинна та відрядна форми оплати праці. Системи оплати праці: пряма відрядна, непряма відрядна, відрядно-преміальна, відрядно-прогресивна, акордна, проста погодинна, погодинно-преміальна. Сучасні форми оплати праці персоналу. Система участі у прибутках як додатковий засіб мотивації праці.

Тема 3. Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси

Поняття капіталу. Сутність основних фондів, їх класифікація (за галузевою належністю, функціональним призначенням, участю у виробничому процесі, матеріальним складом тощо). Поняття про структуру основних фондів. Оцінка вартості основних фондів (первісна, відновна, справедлива, залишкова, ліквідаційна). Фізичний і моральний знос основних фондів. Амортизація основних фондів. Методи нарахування амортизації: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий. Просте й розширене відтворення основних фондів. Показники використання основних фондів. Ефективність відтворення та використання основних фондів.

Виробнича потужність: поняття, види, особливості її обчислення. Показники використання виробничої потужності. Шляхи підвищення ефективності використання виробничої потужності.

Сутність, класифікація і структура оборотних коштів підприємства. Кругообіг оборотних коштів підприємства. Поняття про оборотні фонди та фонди обігу, характеристика їх елементів (виробничих запасів,

незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів, готової продукції, дебіторської заборгованості, грошових коштів). Нормування оборотних коштів. Показники використання оборотних коштів (коефіцієнт оборотності, коефіцієнт завантаження, період одного обороту, рентабельність оборотних коштів). Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Сутність нематеріальних активів, їх склад. Характеристика об'єктів промислової та інтелектуальної власності, інших нематеріальних ресурсів. Оцінка нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів.

Тема 4. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства

Поняття інвестицій та їх класифікація. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Фінансові інвестиції. Види цінних паперів, порядок їх випуску, обігу та використання. Інвестиції у засоби виробництва. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Визначення необхідного обсягу і джерел фінансування капіталовкладень. Структура інвестицій: технологічна, відтворювальна, галузева і територіальна. Оцінка доцільності інвестиційного проекту. Статичні показники оцінки ефективності інвестицій. Врахування чинника часу при обґрунтуванні доцільності інвестиційного проекту.

Поняття інновацій, інноваційної діяльності. Класифікація інновацій. Загальна характеристика інноваційних процесів. Науково-технічний прогрес, його особливості, загальні та пріоритетні напрями. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень. Інноваційний розвиток підприємств.

Тема 5. Система планування на підприємстві

Планування — головний інструмент управління діяльністю підприємства. Принципи планування. Вибір та обґрунтування цілей діяльності підприємства — найважливіший етап планування. Система планів, що розробляється і використовується на підприємстві. Класифікація методів планування.

Маркетингова діяльність (принципи, функції, концепції) як засіб для визначення можливості загрози, аналізу внутрішнього середовища та правильного вибору цілей і стратегії підприємства. Стратегічне, тактичне й оперативне планування. Поняття про календарне планування та диспетчеризацію. Бізнес-планування: призначення, функції, основні розділи.

Тема 6. Організація виробництва та його обслуговування.

Класифікація виробничих процесів і принципи їх раціональної організації. Типи виробництв: одиничне, серійне, масове. Поняття про виробничий і технологічний цикли. Розрахунок тривалості технологічних циклів залежно від способу поєднання технологічних операцій. Поточковий і непоточковий методи організації виробництва. Параметри роботи поточної лінії.

Форми раціональної організації виробництва: концентрація, спеціалізація, кооперування, комбінування, конверсія, диверсифікація, їх сутність і соціально-економічне значення.

Тема 7. Продукція: сутність, різновиди і конкурентоспроможність

Показники вимірювання обсягів продукції підприємства. Товарна, валова, чиста та реалізована продукція. Поняття якості продукції. Одиничні, комплексні та узагальнюючі показники якості. Методи оцінювання якості продукції. Конкурентоспроможність продукції. Технологія оцінювання рівня конкурентоспроможності продукції підприємства. Шляхи поліпшення якості та конкурентоспроможності продукції. Стандартизація і сертифікація продукції. Державний нагляд за якістю продукції в Україні.

Тема 8. Витрати підприємства

Поняття витрат. Різновиди витрат: операційні та інвестиційні витрати. Класифікація витрат за об'єктами формування, способом включення у

собівартість продукції, реакцією на обсяг виробництва. Поділ витрат за економічними елементами. Співвідношення прямих і непрямих, змінних і постійних витрат та їх практичне значення.

Система управління витратами. Важливість обґрунтування рівня витрат і контролю їх формування за центрами відповідальності. Особливості управління витратами у коротко- і довгостроковому періодах. Кошторис виробництва: призначення, основні складові. Графічний та аналітичний методи визначення критичного обсягу виробництва.

Поняття собівартості. Види собівартості. Поняття цехової, виробничої та повної собівартості продукції. Калькулювання собівартості. Об'єкти калькулювання, калькуляційні одиниці, статті калькулювання. Методи калькулювання. Характеристика основних калькуляційних статей витрат. Проблеми розподілу непрямих витрат при калькулюванні у багатопродуктовому виробництві. Пошук резервів зниження собівартості продукції підприємства.

Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Класифікація цін. Структура оптової ціни виробника, відпускної та роздрібною ціни. Методи ціноутворення на підприємстві. Цінова політика підприємства. Державне регулювання цін на продукцію підприємств.

Тема 9. Результати діяльності підприємства

Поняття доходу (виручки). Прибуток — основний показник фінансово-економічної діяльності підприємства. Види прибутку. Порядок визначення фінансового результату діяльності підприємства. Поняття ефективності. Види ефективності. Рентабельність як показник ефективності діяльності підприємства. Види рентабельності. Шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства. Фінансовий стан підприємства, його фінансова стійкість, платоспроможність, ліквідність активів.

Тема 10. Антикризова діяльність підприємства

Банкрутство підприємств. Фінансові причини виникнення неплатоспроможності підприємств. Поняття фіктивного банкрутства, його приховування або навмисне доведення до банкрутства. Реструктуризація, організаційні форми реструктуризації підприємств. Санація (фінансове оздоровлення) підприємств. Поняття економічної безпеки суб'єктів господарювання. Економічна безпека підприємства: фінансова, інформаційна, техніко-технологічна, політико-правова інтелектуальна складові.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Визначення підприємства як суб'єкта господарювання.
2. Цілі, завдання та напрями діяльності підприємства.
3. Законодавча база функціонування підприємств в Україні.
4. Види підприємств та їх класифікація.
5. Економічні засади функціонування господарських товариств.
6. Економічні засади функціонування приватних підприємств.
7. Об'єднання підприємств: передумови створення та види.
8. Ринкове середовище функціонування підприємств.
9. Поняття та класифікація персоналу підприємств.
10. Методи визначення планової чисельності окремих категорій персоналу підприємства.
11. Продуктивність праці персоналу, її вимірювання, резерви та напрямки підвищення.
12. Мотивація персоналу підприємства
13. Оплата праці на підприємстві: сутність та функції.
14. Погодинна форма оплати праці та її системи.
15. Відрядна форма оплати праці та її системи.
16. Показники руху персоналу.
17. Аналіз стану, забезпеченості, ефективності відтворення та використання основних фондів підприємства.
18. Основні виробничі фонди підприємства: поняття та структура.
19. Вартісна оцінка основних фондів.
20. Амортизація основних фондів: поняття та методи нарахування.
21. Знос основних фондів.
22. Відтворення основних виробничих фондів.
23. Поняття, характерні риси, елементний склад та значення нематеріальних активів підприємства.
24. Вартісна оцінка нематеріальних активів підприємства.

25. Амортизація нематеріальних активів.
26. Поняття оборотних коштів, їх класифікація та структура.
27. Методи визначення потреби в оборотних коштах підприємства.
28. Оцінка ефективності використання оборотних коштів та шляхи її підвищення.
29. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності.
30. Класифікація інвестицій.
31. Джерела фінансування інвестицій.
32. Методика оцінки ефективності інвестицій.
33. Інновації та їх класифікація.
34. Поняття і зміст інноваційної діяльності підприємства.
35. Об'єкти та суб'єкти інноваційної діяльності.
36. Сутність та об'єктивна необхідність планування діяльності підприємства.
37. Методичні засади планування та прогнозування.
38. Види планів підприємства.
39. Розробка плану підприємства та виробничої програми.
40. Організація виробничого процесу.
41. Виробничий цикл.
42. Типи промислового виробництва.
43. Методи організації виробництва.
44. Форми організації виробництва.
45. Поняття виробничої інфраструктури.
46. Загальна характеристика продукції.
47. Якість продукції підприємства: поняття, показники та методи оцінки.
48. Сутнісна характеристика і методичні основи визначення конкурентоспроможності продукції.
49. Стандартизація та сертифікація продукції.
50. Сутнісно-видова характеристика витрат підприємства.
51. Важливість обґрунтування рівня витрат і контролю їх формування за центрами відповідальності.

- 52.Прямі та непрямі, регульовані та нерегульовані витрати підрозділів.
- 53.Поняття та види собівартості продукції.
- 54.Калькулювання за видами діяльності.
- 55.Статті прямих витрат і методика їх обчислення.
- 56.Аналіз рівноваги та безпеки операційної діяльності.
- 57.Ціни на продукцію підприємства: поняття, елементний склад.
- 58.Прибуток підприємства і методика його визначення
- 59.Суть ефективності та її види.
- 60.Рентабельність як узагальнюючий показник ефективності діяльності підприємства.
- 61.Показники оцінки фінансового стану підприємства.
- 62.Чинники зростання ефективності виробництва.
- 63.Поняття про економічну безпеку, визначення її рівнів.
- 64.Банкрутство підприємства: сутність, значення, процедури та способи прогнозування.
- 65.Реструктуризація підприємства.

Критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

**Таблиця відповідності балів та критеріїв оцінювання
відповідей на вступному випробуванні
з дисципліни «Економіка підприємства»**

Рівень досягнень	Оцінка (5 бальна шкала)	Оцінка (12 бальна шкала)	Критерії оцінювання
1	2	3	4
відмінно	5	12-10	Глибоке і всебічне знання матеріалу програми вступного випробування, грамотне і логічне його викладення, уміння на основі теоретичних знань робити узагальнення і практичні висновки, наявність наукового підґрунтя й уміння творчо застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань.
добре	4	9-7	Повне знання матеріалу програми вступного випробування, відсутність істотних недоліків логічного характеру, а також уміння на основі теоретичних висновків робити практичні дії та узагальнення.
задовільно	3	6-4	Відносно повне знання матеріалу програми вступного випробування, наявність окремих істотних помилок при відповіді на питання.
незадовільно	2	1-3	Низький рівень засвоєння матеріалу програми вступного випробування, наявність істотних помилок при відповіді на питання, що свідчать про невірне розуміння суті проблеми, відсутність вміння пов'язувати теорію з практикою.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
2. Кодекс законів про працю України// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
3. Податковий кодекс України // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
4. Цивільний кодекс України// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
5. Закон України «Про акціонерні товариства»//База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
6. Закон України «Про інвестиційну діяльність»//База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
7. Закон України «Про інноваційну діяльність» // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
8. Закон України «Про оплату праці» // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
9. Васильков В. Г. [http://irbis.kneu.edu.ua/cgi-bin/cgi64/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=BOOKS&P21DBN=BOOKS&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=Організація і управління процесами виробництва \[Текст\] : навч. посібник / В. Г. Васильков, Н. В. Василькова ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2011. - 503 с.](http://irbis.kneu.edu.ua/cgi-bin/cgi64/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=BOOKS&P21DBN=BOOKS&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=Організація і управління процесами виробництва [Текст] : навч. посібник / В. Г. Васильков, Н. В. Василькова ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ)
10. Васильців Т.Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. / Т.Г. Васильців, О.І. Іляш, Н.Г. Міценко; за ред. Т.Г. Васильціва. – К. : Знання, 2013. – 446 с.
11. Гетьман О.О. Економіка підприємства : Навч. посіб. / О. О.

Гетьман, В. М. Шаповал. - 2-ге вид. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 488 с.

12. Економіка підприємств [Текст] : підручник / Ф. В. Горбонос, Г. В. Черевко, Н. Ф. Павленчик, А. О. Павленчик. - К. : Знання, 2010. - 463 с.

13. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: Навч. посібник / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук ; М-во освіти і науки України, Тернопільський нац. екон. ун-т. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 304 с.

14. Економіка підприємства: збірник тестів і задач: навчальний посібник/ А. В. Шегда [та ін.]. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 240 с.

15. Економіка підприємства: підручник / За заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2009. - 598 с.

16. Економіка промислового підприємства [Текст] : підруч. для студентів неекон. спец / Н. М. Тюріна, М. Д. Ведерніков, Г. І. Капінос [та ін.] ; за ред. Тюріної Н. М. - Львів : Новий Світ, 2013. - 312 с.

17. Економіка підприємств: Підручник/ Ф.В. Горбонос, Г.В. Черевко, Н.Ф. Павленчик, А.О. Павленчик. - К.: Знання, 2010. - 463 с

18. Захарченко В. І. Економіка підприємства. Теорія [Текст] : [навч. посібник] / В. І. Захарченко, М. М. Меркулов, О. В. Балахонова. - Львів : Магнолія-2006, 2011. - 323 с.

19. Збірник завдань з курсу "Економіка підприємства" з методичними рекомендаціями для забезпечення самостійної роботи студентів/ В.С.Міщенко, Т.П. Єсипчук, О.О. Лелюк - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2010. - 156 с.

20. Іванілов О. С. Економіка підприємства [Текст] : підручник / О. С. Іванілов. - 2-ге вид. - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 727 с.

21. Калініченко О. В. Економіка підприємства [Текст] : практикум : навч. посібник / О. В. Калініченко, О. Д. Плотник. - К. : Кондор, 2012. - 601 с.

22. Мацибора В. І. http://irbis.kneu.edu.ua/cgi-bin/cgi64/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=BOOKS&P21DBN=BOOKS&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=Економіка підприємства [Текст] : навч. посібник / В. І. Мацибора, В. К. Збарський, Т. В. Мацибора ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - 2-е вид., переробл. і доповн. - К. : Каравела, 2012. - 319 с.
23. Мельнік Л.Г. Економіка підприємства: навч. посіб. / Л.Г. Мельник. – К.: Ліра -К, 2015. – 876 с.
24. Петрович Й.М. Економіка і фінанси підприємства: підручник/ Й. М. Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич. - Львів: Магнолія 2006, 2014. - 408 с.
25. Скибінська З. М. http://irbis.kneu.edu.ua/cgi-bin/cgi64/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=BOOKS&P21DBN=BOOKS&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=Економіка та організація виробництва [Текст]: навч. посіб. / З. М. Скибінська, Т. Т. Гринів. - К. : Знання, 2012. - 299 с.
26. Шарко М.В., Мешкова-Кравченко Н.В., Радкевич О.М. Економіка підприємства: навч. посіб. / М. В. Шарко, Н.В. Мешкова-Кравченко, О.М. Радкевич. – Херсон: Олді-плюс, 2014. –436 с.
27. Шваб Л.І. Економіка підприємства: підручник/ Л. І. Шваб. - К.: Каравела, 2011. - 416 с.
28. Яркіна Н.М. Економіка підприємства: навч. посіб. / Н.М. Яркіна – Київ : Ліра - К, 2015. – 498 с.